

Friskole – eller retten til at skovle sne

Af Mikael Wortmann
Skoleleder ved Ryslinge Friskole

Ryslinge Friskole har lavet et temanummer af skolens interne blad om "Friskoleliv". Friskolebladet har fået lov at bringe et af indslagene...

Hvis man prøver at "sætte sig ind i en helikopter", flyver lidt op i luften og skuer ud over de danske friskoler, så vil man se mange forskellige skoler med mange måder at gøre tingene på. Faktisk er det noget nær umuligt at sige: "Sådan er en friskole".

Der findes ca. 500 frie grundskoler fordelt på 7 frie grundskoleforeninger.

Ryslinge Friskole er medlem af Dansk Friskoleforening med 31.000 elever fordelt på 253 friskoler. Fælles for alle skoler er, at de har benyttet sig af den åndsfrihed og pædagogiske frihed, som vi er sikret i vort land.

Forældrenes skole

I folkeskolen er børn og forældre på besøg. I kraft af at man har betalt sin skat, er der her adgang til kommunens skole, som groft sagt bliver drevet, som staten ønsker det.

En friskole er først og fremmest forældrenes skole. En flok forældre har på et givent tidspunkt sat sig ned og bestemt sig for, hvordan deres friskole skulle være. Pædagogikken opstår og udvikler sig, og det samme gør traditionerne omkring skolen. Nye forældre tilslutter sig og er med til at videreudvikle skoleformen.

Vi har betalt... så kan vi også forvente at...

Som helt ny lærer tilbage i 1995 kom der en friskolefar på besøg hjemme i mit køkken en lørdag formiddag. Vi kalder ham Kaj. Kaj var hurtig med tilbagemeldinger og forventninger, og det var bestemt med et godt hjerte. Han undrede sig over, hvorfor jeg og skolen ikke brugte forældrene noget mere i dagligdagen. Jeg forklarede mig så godt, som jeg kunne, men han var ikke tilfreds. "Nu skal jeg sig dig en ting. Jeg har betalt for, at min datter går på friskolen. Så har jeg også ret til at komme ned og skovle sne og sørge for transport til et klassearrangement mm. Og det er kun os friskoleforældre, som har den ret – det er vores skole!"

Det var ikke lige, hvad jeg havde forventet, men oplevelsen har fulgt mig lige siden.

Det er sket, at jeg har mødt forældre, som havde fået den opfattelse, at når nu de havde betalt skolepenge, så kunne de også godt forvente at få noget for pengene. Det får de også – bl.a. retten til at skovle sne!

Indflydelse i dagligdagen

I praksis er det skolelederen og lærerne, som i dagligdagen viser og fortæller, hvordan pædagogikken på en fri-

skole er. Det er dem, som ved noget om indlæring mm. og "står til ansvar" over for bestyrelsen, om skolen bliver drevet efter den overordnede linje, som der er lagt. Og da bestyrelsen repræsenterer forældre-

ne, er vi inde ved sagens kerne. Det er forældrenes skole. Ønsker man som forældre større indflydelse på skolen, er vejen at stille op til generalforsamlingen, tale for sin sag og håbe på, at det kan samle stemmer nok hos de andre forældre.

Og det er bestyrelsen, som træffer de store afgørende beslutninger på en friskole. Og det er her, at debatten er vigtig. Det er vigtigt, at bestyrelsen hører meldinger fra forældrene og ansatte om, hvordan det går, så de har noget at træffe beslutninger ud fra og sammen med.

Jeg kan nævne mange aspekter af, hvad en friskole er. En af de vigtigste for mig er, hvordan vi ser på hinanden.

Ligeværd og respekt for hinanden er altafgørende. Selvfølgelig står vi ansatte hver dag i et lærer-elev- og lærer-forældre-forhold og træffer beslutninger om, hvad der skal ske. Det er en nødvendighed for, at så mange kan trives på ét sted. Men det er vigtigt, at det foregår med en ligeværdighed. At der ikke er nogen, som ophøjer sig til at være mere værd end andre. Selvfølgelig kan vi være uenige om en aktuel situation, men vi skal bevare ligeværdigheden og respekten for hinanden. Kun her kan skolen og elever udvikle sig. Kun her er vi i et felt, hvor det er spændende at mødes.

Lever Ryslinge Friskole så op til ovenstående?

Det gør den så afgjort. Men det vil altid være et øjebliksbillede! Vi skal bevare den ligeværdige debat og engagementet på vores skole. Stopper vi med at mødes til debat, er der stor risiko for, at vi "bare" bliver til en skole, hvor dem deroppe på skolen bestemmer, hvad der skal ske. Hvor man vil få ansat folk, som bare gør som på alle andre skoler. Hvor det kan blive svært at se forskel på friskolen og folkeskolen.

Der er friskoler, hvor det er svært at se forskel – Og hvorfor så have en friskole? Hvis ikke friskolen bygger på, at forældrene vil noget andet end folkeskolen, hvorfor så have en friskole? Det er vel ikke bare for at få lov til at skovle sne på skolen!!!

Ryslinge Friskole har en god ånd. Vi mødes, vi debatterer, og vi synes, at vi gør en forskel for vores børn. Og det skal vi blive ved med.

